

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.376/2022/6.

A felperes:

(felperes neve) ((lakcím).)

A felperes képviselője:

Ifj. dr. Salgó Tamás ügyvéd (ügyvéd címe.)

Az alperes:

(X) Országos Büntetés-végrehajtási Intézet (alperes címe)

Az alperes képviselője:

Dr. Némethy Barbara ügyvéd (ügyvéd 2. címe.)

A per tárgya:

személyiségvédelmi igény érvényesítése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.P.21.548/2021/36.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

alperes, 3.P.21.548/2021/37.

V É G Z É S

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázötvenezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az állam által előlegezett 7446 (hétezer-négyszáznegyvenhat) forint költség az állam terhén marad.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2019 januárjában jogerős szabadságvesztés büntetésének letöltése céljából bevonult a (Bv. intézet neve) Objektumába, ahonnan 2020. január 29-én átszállították az alperes büntetés-végrehajtási intézetbe. Innen 2020. június 3-án szabadult. Az alpereshez történt befogadásakor elvégzett ellenőrzés során – jegyzék kiállítása mellett – átvették a vagyontárgyait, köztük a családtagjait és a családi eseményeket megőrkítő fényképeit, valamint az addigi fogvatartása alatt a családtagjaitól kapott leveleket. Miután a dokumentumokat néhány napon belül – szemben más fogvatartottakkal – nem kapta vissza, azt jelezte reintegrációs tisztjének. A keresés eredménytelen maradt. Majd az alperes osztályvezetője utasítást adott arra, hogy a felperessel egyidőben befogadott fogvatartottak vagyontárgyait is vizsgálják át, de a hiányolt ingóságokat akkor sem lelték fel. Az átvett dokumentumok az alperesnél elvesztek.

[2] A felperes 2020. március 25-én kezdeményezte ügyészi meghallgatását „iratainak nem megfelelő kezelése, tulajdonjogának megsértése” miatt, amit az ügyész 2020. május 6-án foganatosított, és amelynek alkalmával a felperes panasszal élt. Az ügyészség 2020. július 15-én kelt levelében tájékoztatta, hogy a panasza alapos. Megállapítása szerint az iratok eltűnése az alperesnek róható fel.

A kereset és az alperes védekezése

[3] A felperes módosított keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes megsértette a magánélet zavartalanságához, ezen belül az emlékekhez, azok ápolásához való személyiségi jogát azzal, hogy az elhunyt szüleit, fontosabb családi eseményeit megőrkítő, pótolhatatlan fényképfelvételei, valamint édesapja utolsó neki írt és a családtagjaitól kapott levelei az alperes magatartása miatt elvesztek. További jogkövetkezményként 2.500.000 forint sérelemdíjban és ennek törvényes mértékű késedelmi kamataiban kérte marasztalni az alperest.

[4] Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes, mint közhatalmi jogkört gyakorló szerv szerződésen kívüli jogellenes magatartásával számára személyiségi jogsérelmet okozott, amelynek jogkövetkezményeként – a jogsértés tényének megállapításán túl – sérelemdíj megfizetésére köteles.

[5] Állította, hogy az alperes a befogadásakor átvette tőle ellenőrzésre a magával vitt, a családtagjairól és családi eseményekről készült fényképeket, a fogvatartása alatt a családtagjaitól kapott leveleit és az édesapja hozzá írt utolsó levelét, azonban azokat nem tudta visszaadni a részére, mert ismeretlen körülmények között elvesztek.

[6] Jogi érvelése szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a személyiségi jogokat nem sorolja fel kimerítően, ezért nem nevesített személyiségi jogainak védelmét is igényelheti. Úgy vélte, a magánélet tiszteletben tartásához fűződő nevesített személyiségi jogból levezethető az emlékekhez, azok ápolásához fűződő joga, amely ugyancsak személyiségi jog. Állította, hogy számára a személyiségi jogsértés hátrányos következménnyel járt, mert a dokumentumok elvesztése rendkívüli érzelmi, pszichikai traumát okozott, amit nem tudott feldolgozni. A sérelemdíj mértékének meghatározásánál a dokumentumok pótolhatatlanságát is kérte értékelni.

[7] Az alperes módosított ellenkérelmében elsődlegesen alaki védekezést terjesztett elő: az eljárás megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel a 176. § (1) bekezdés c) pontjára. Arra hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat szerint a büntetés-végrehajtási jogviszony keretében elszenvedett személyiségi jogsértés esetén a büntetések, az intézkedések, egyes

kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv.tv.) 143. § (1) bekezdésében meghatározott kárigényen a Ptk. szerinti sérelemdíjat is érteni kell, ezért szükséges a bv. szerv előtt az ún. megelőző kártérítési eljárás megindítása. Minthogy a felperes ezt elmulasztotta, igényét közvetlenül a bíróság előtt nem érvényesítheti.

[8] Érdemi védekezésében a kereset elutasítását kérte. Beismerte, hogy a felperestől átvett papír alapú ingókat nem tudta a részére visszaadni, vitatta azonban a fényképek és a levelek átvételét. Hangsúlyozta, hogy a felperes személyes előadása szerint a családtagjairól vannak még fényképei, következésképpen azok pótolhatók. További álláspontja szerint visszaszolgáltatási kötelezettségének elmulasztásával okozati összefüggésben a felperes nem szenvedett el személyiségi jogsérelmet, így sérelemdíj iránti követelése ez okból is alaptalan. Arra az esetre, ha a bíróság a személyiségi jogsértés tényét megállapítaná, megjegyezte, annak követelt összege eltűzött.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a magánélet zavartalanságához, ezen belül az emlékekhez, azok ápolásához való személyiségi jogát azáltal, hogy elhunyt szüleit és más családtagjait, családi eseményeit megörökítő, pótolhatatlan fényképei, továbbá a 2019. januári befogadásától 2020. január 28-ig tartó időszak alatt a családtagjaitól kapott pótolhatatlan levelei az alperesnél elvesztek. Kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 400.000 forint sérelemdíjat és ennek 2020. január 30-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Döntött a perkoltségek, az állam által előlegezett költség és az elsőfokú eljárási illeték viseléséről.

[10] Határozatának indokolásában az alperes elsődleges védekezését illetően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a személyiségi jogsértés megállapítása nem minősül kárigény érvényesítése iránti keresetnek, ezért arra a Bv.tv. 143. §-a nem irányadó. A sérelemdíj iránti követeléssel összefüggésben azt fejtette ki, hogy ha az elítelt a keresetlevél benyújtásának időpontjában már szabadult, akkor igényét kizárólag közvetlenül a bv. szerv székhelye szerint illetékes bíróság előtt érvényesítheti, ahogy ezzel a lehetőséggel a felperes élt is. Mindezek következtében nem találta alkalmazhatónak sem a Pp. 176. § (1) bekezdés c) pontját, sem a 240. § (1) bekezdés a) pontját.

[11] A továbbiakban leszögezte: a felek között nem volt vitás, hogy az alperes az átvizsgálás céljából átvett ingóságokat nem tudta visszaadni a felperesnek, mert azok ismeretlen körülmények között eltűntek. A tanúvallomások és az ügyészégi eljárás adatai alapján bizonyítottnak találta, hogy a felperes a befogadásakor átadta az alperesnek a szüleiéről és más családtagjairól készült, nála lévő fényképeket. Aggálytalannak ítélte a felperesnek azt a tényállítást, hogy azokat korábban egy példányban hívták elő, a negatívok pedig már nem fellelhetők, ezért az elveszett képek pótlására nincs lehetőség. Mindezek alapján megállapította a jogsértés tényét.

[12] A magánlevelekkel kapcsolatos igényét illetően rámutatott, hogy az átvett vagyontárgyakról készült jegyzék csak annyit rögzített, hogy az alperes a felperestől leveleket vett át. A (Bv. intézet neve) által készített iratjegyzék ugyanakkor alátámasztotta azt a tényállítást, hogy a nővére rendszeresen küldött neki leveleket. Így bár magánlevelezéséről a büntetés-végrehajtási intézet nem vezetett nyilvántartást, mégsem találta aggályosnak a felperes ezzel kapcsolatos állítását. Utalt arra, hogy az alperes alkalmazottjának, (tanú 1. neve)nek a tanúvallomása ezt megerősítette.

[13] Azt azonban nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes a bv. intézetbe magával vitte a 2014-2018. között kapott leveleit is, ahogy azt sem, hogy az édesapja által neki írt utolsó levelét átadta az alperesnek. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy (tanú 1. neve) a tanúvallomásaiban a családtagok által küldött levelek kereséséről tett említést, a felperes édesapjától származóról nem, és arra a felperes sem hivatkozott az ügyészési eljárásban, illetőleg az alperesnek küldött felszólításában. Lényegesnek tartotta, hogy mindezekre a keresetlevelében sem utalt. Megállapította viszont, hogy a családtagjaival folytatott levelezése a magánélet része, a levelek elvesztése sérti a magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogát.

[14] Rámutatott: az alperes a felperes fogvatartása során közhatalmat gyakorolt, ezért az ekkor elszenvedett sérelmek miatt indított személyiségvédelmi perben a szerződésen kívül, továbbá a közhatalom gyakorlásával okozott károkért való felelősség szabályai irányadók.

[15] Álláspontja szerint az alperes a magatartásával megsértette a fogvatartottak tulajdonában lévő ingó vagyontárgyak kezelésére vonatkozó szabályokat, amelynek következtében a felperest nemvagyoni sérelem érte, erre tekintettel – miután maradtak a családtagjairól és a családi eseményekről fényképei – 400.000 forint sérelemdíjban marasztalta az alperest.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[16] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését, másodlagosan – tartalma szerint – részbeni megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

[17] Elsődleges fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy a felperes a fogvatartásával összefüggő sérelemdíj iránti igényét nem érvényesíthette volna közvetlenül a bíróság előtt. Kiemelte: a fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárás szabályai a sérelemdíj iránti követelésekre is alkalmazandók a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán. Kifejtette: a felek között a Bv.tv. 7. § (1) bekezdése szerinti büntetés-végrehajtási jogviszony állt fenn, ami meghatározta – egyebek mellett – az elítélt jogai érvényesítésének módját. Hangsúlyozta, hogy a fogvatartással kapcsolatos ügyekben a Bv.tv. 10. § (1) bekezdése kötelező igényérvényesítési módot ír elő, kimondva, hogy az elítélt a Bv.tv. 143. § (1) bekezdése szerinti kártérítési igénnyel élhet, amelyet írásban kell előterjesztenie annál a bv. szervnél, ahol a kár bekövetkezett. Ez alól kivételt a szabadulása jelent. Utalt arra is, hogy a kártérítési eljárás részletes szabályairól szóló 12/2014. (XII.16.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a kártérítési eljárás csak akkor nem folytatható le, ha a fogvatartott a határozat meghozatala előtt szabadul. Igényérvényesítésének határidejét pedig a rendelet 3. § (2) bekezdése úgy rendezi, hogy előírja, a fogvatartott köteles a kár bekövetkezéséről a bv. szerv személyi állományát haladéktalanul tájékoztatni. Kérte figyelembe venni, hogy a szabadulását megváró fogvatartott nem kerülheti meg az általa a fogvatartása alatt betartandó szabályokat, ezért ha a kártérítési eljárást – bár ezt megtehetette volna – nem indította meg, a szabadulása után sem fordulhat közvetlenül a bírósághoz, mert a pert törvényben meghatározott más eljárásnak kellett volna megelőznie. Véleménye szerint minderre tekintettel az elsőfokú bíróságnak a Pp. 176. § (1) bekezdés c) pontja alapján a – 176. § (3) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel – a tárgyi keresethalmazatot alkotó kereseti kérelmet magában foglaló keresetlevelet vissza kellett volna utasítania. Mivel ez elmaradt, az eljárás a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hivatalbóli megszüntetésének van helye. Álláspontjának alátámasztásául az Alkotmánybíróság, egyes ítéltáblák és alsóbb fokú bíróságok döntéseit idézte.

[18] Másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszertűtlenül értékelte, azokból téves jogkövetkeztetést vont le. Megítélése szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás nem támasztotta alá a felperesnek azt az általa bizonyítandó tényelődását, hogy a hiányzó fényképek és levelek valóban nála voltak a bv. intézetbe történt befogadásakor, ezt a tanúk egyike sem igazolta. Kiemelte (tanú 2. neve) tanúvallomását, aki szerint ha fényképet vesznek át, azt feltüntetik a jegyzéken. (tanú 1. neve) viszont csak a fényképek kereséséről tudott vallomást tenni, ami a perben nem bír jelentőséggel. Az a tény, hogy a felperes kerestette a dokumentumokat, nem bizonyítja, hogy azokat valóban átadta az alperesnek. Megjegyezte, azt sem igazolta, hogy az alperes tevékenysége folytán az egészségi állapota romlott. Erre utal, hogy az alperesnél nem kért pszichiátriai segítséget annak ellenére, hogy azt megtehetette volna. Hangsúlyozta: ahhoz, hogy a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértése megállapítható legyen, a bv. intézetbe kerülésekor állapotról és az abban bekövetkezett negatív változásokról kellett volna számot adnia, azt orvosi iratokkal vagy egyéb módon alátámasztania, valamint bizonyítania azt, hogy állapotromlása az alperes magatartásával okozati összefüggésben állt elő, erre viszont bizonyítékot nem szolgáltatott.

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult.

[20] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte úgy a Bv.tv. 143. §-át, hogy az a perben nem irányadó, mert a felperes a keresetlevél benyújtásának időpontjában már szabadult, így sérelemdíj iránti igényét az alperesnél nem terjeszthette elő, következésképpen azt az általános elévülési időn belül közvetlenül a bíróság előtt érvényesítheti.

[21] Az ügy érdemét illetően helyesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a felperes befogadásakor pótolhatatlan családi fényképeit átadta átvizsgálás céljából, amiket az alperes elvesztett. Egyetértett azzal az elsőfokú ítéleti állásponttal is, hogy emiatt sérült az emlékeihez, az emlékei ápolásához fűződő, a magánélet sérthetlenségéhez való jogból levezethető személyiségi joga még akkor is, ha maradtak fenn más fényképei az elhunyt hozzátartozóiról. Osztotta véleményét a levelek elvesztése kapcsán is, amellyel az alperes megsértette a magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogát. Úgy vélte, mindezen magatartások indokoltá tették az alkalmazott sérelemdíjban való marasztalását.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[22] Az elsődleges fellebbezés alapos.

[23] A felperes – tárgyi keresethalmazatban előterjesztett – keresete egyfelől személyiségi jogsértés tényének megállapítására, másfelől sérelemdíj fizetésére irányult.

[24] A személyiségi jogsértés Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja és 2:52. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezményeinek levonása iránti pert a fogvatartásával összefüggő ügyben indította, a Bv.tv. 3. § 8. pontja értelmében ugyanis a fogvatartással kapcsolatos minden olyan ügy, amely nem tartozik a büntetés-végrehajtási ügy (3. § 1a. pont) körébe, de az elítélt fogvatartásával összefügg, ideérve a bv. intézet által folytatandó kártérítési eljárást is.

[25] A Ptk. 1:6. §-a úgy rendelkezik, hogy a Ptk.-ban biztosított jog érvényesítése – ha a törvény másként nem rendelkezik – bírósági útra tartozik. Ebből következően, ha a törvény a főszabály alóli kivételt rögzít, akkor az igényérvényesítés csak az így szabályozott módon történhet.

[26] A felek között létrejött büntetés-végrehajtási jogviszony [Bv.tv. 7. § (1) bekezdés] behatárolja a kötelezettségeiket, jogaikat és azok érvényesítésének módját is, amelyekre

egy, a büntetés-végrehajtásra irányadó jogszabályok tartalmazzak előírásokat. A fogvatartással kapcsolatos ügyekben a Bv.tv. 10. § (1) bekezdése kötelező igényérvényesítési módot ír elő: az elítelt a büntetés-végrehajtási ügyben, vagy a fogvatartással összefüggésben kérelmet terjeszthet elő, a kérelemről hozott döntéssel szemben panaszt nyújthat be, továbbá a törvény szerinti egyéb jogorvoslati joggal, illetve a Bv.tv. 143. § (1) bekezdése szerinti kártérítési igénnyel élhet, amely igényeket írásban kell előterjeszteni. A Bv.tv. 143. § (1) bekezdése értelmében az elítelt a kárigényét – kivéve ha szabadult – annál a bv. szervnél terjesztheti elő, ahol a kár bekövetkezett. A kártérítési igényt határozattal kell elbírálni, amely ellen az elítelt a közléstől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül a határozatot hozó bv. szerv székhelye szerint illetékes bíróság előtt keresetet indíthat. A Rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alapján a kártérítési eljárás csak akkor nem folytatható le, ha a fogvatartott a határozat meghozatala előtt szabadul. A Rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a fogvatartott köteles a kár bekövetkezéséről a bv. szerv személyi állományát haladéktalanul tájékoztatni, a kártérítési eljárást pedig a 4. § (1) bekezdés b) pontja szerint a kárigény bejelentésének napján kell megindítani. Amint azt az Alkotmánybíróság kifejtette, a fogvatartottakra vonatkozó kártérítési eljárás szabályai alkalmazandók a személyiségi jogok megsértéséből eredő, így többek között a sérelemdíj iránti igényekre is, hiszen a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése mint utaló szabály, a sérelemdíjra kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályainak alkalmazását írja elő {3254/2019. (X.30.) AB határozat [33] bekezdés}.

[27] A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből és az Alkotmánybíróság határozatából következően a fogvatartottnak okozott kár megtérítése és a fogvatartás során elszenvedett személyiségi jogsértés miatti sérelemdíj iránti polgári pert egyaránt meg kell előznie a fogvatartott kérelmére indult és a bv. szerv által lefolytatott, határozattal elbírált eljárás, a felperes azonban sérelmei kapcsán az alperes felé kárigény bejelentéssel nem élt. Kétségtelen, hogy a főügyészségnél panaszt terjesztett elő, de az nem azonosítható a perelőfeltételként szabályozott, bv. szerv előtti megelőző kártérítési eljárással, így azt nem is helyettesítheti.

[28] A peradatok alapján az ítéltábla megállapította, hogy a felperesnek módja lett volna a fogvatartása alatt a megelőző kártérítési eljárást megindítani sérelemdíj igénye kapcsán, hiszen már legkésőbb az ügyészségi meghallgatás iránti kérelme előterjesztésekor (2020. március 25.) tisztában volt azzal, hogy a hosszas keresés ellenére nincsenek meg a hiányolt dokumentumai. Ezt támasztja alá a büntetéséből az alperesnél eddig az időpontig letöltött mintegy két hónap, az iratok, fényképek folyamatos, eredménytelen keresése, amely tényről értesült és amit bizonyít (tanú 1. neve) tanúvallomása (P.35. számú jegyzőkönyv). Ezen túlmenően a felperes maga is úgy fogalmazott a P.19. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatában, hogy „azért is fordultam az ügyészséghez hozzávetőlegesen másfél hónap múlva, mert nem lettek meg az irataim”. Ugyancsak azt erősíti, hogy tudott a dokumentumok eltűnéséről, keresésük eredménytelenségéről, hogy „iratainak nem megfelelő keresése, tulajdonjogának megsértése” miatt élt panasszal (P.30. számon megküldött 2020. szeptember 7-i levél, amit az ügyész az alperes parancsnokának címzett). 2020. március 25-től a szabadulásáig tehát nem volt akadálya annak, hogy sérelemdíj iránti igényét a már ismertetett jogszabályoknak megfelelően, megelőző kártérítési eljárás keretében érvényesítse az alperessel szemben, mert tudott arról a tényről, hogy a dokumentumok nem lelhetők fel.

[29] A Pp. 176. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha a pert törvényben meghatározott más hatósági, vagy egyéb eljárásnak kell megelőznie. Ezt a rendelkezést nem lehet figyelmen kívül hagyni pusztán amiatt, hogy a felperes a kereseti kérelem előterjesztésekor már szabadlábon volt, ha korábban lehetősége lett volna a kártérítési kérelem előterjesztésére az alperesnél, ahogy arra – a fentiek szerint – ténylegesen módja is volt. A Bv.tv. 143. § (1) bekezdésében írtakat és az (5) bekezdésnek azt a rendelkezését, amely szerint ha az elítelt szabadult, kártérítési igényét a

Ptk. alapján elévülési időn belül közvetlenül a bv. székhelye szerint illetékes bírósághoz benyújtott keresettel érvényesítheti, nem lehet úgy értelmezni, hogy szabadon választhat a két igényérvényesítési mód között. Ilyen következtetés a Rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjából sem vonható le, amely kimondja, hogy a kártérítési eljárás nem folytatható le, vagy azt határozattal meg kell szüntetni, ha a fogvatartott a bv. szerv határozatának meghozatala előtt szabadul. A szabályozás – szövegezéséből is láthatóan – arra az esetre vonatkozatható, amikor a megelőző kártérítési eljárás már megindult, de a fogvatartott szabadulása miatt azt szükségképpen meg kellett szüntetni. Az igényérvényesítéssel a szabadulását megváró fogvatartott nem kerülheti meg az általa a fogvatartása alatt betartandó szabályokat: ha a megelőző kártérítési eljárást, bár azt megtehetette volna, nem indította meg, a szabadulása után nem fordulhat közvetlenül a bírósághoz, mert a pert a törvényben meghatározott eljárásnak kellett volna megelőznie, amire lehetősége volt.

[30] Tekintettel arra, hogy a perbeli esetben a felperes a dokumentumai eltűnéséről legkésőbb az ügyészégi meghallgatás iránti kérelem előterjesztésének időpontjára tudomást szerzett, megállapítható, hogy fogvatartásának azt követő több mint két hónapos időtartamában nem volt akadálya az alperes felé a kárigény bejelentésnek, a sérelemdíj érvényesítésének. Az, hogy e lehetőségével nem élt, saját mulasztásának minősül, aminek jogkövetkezményét viselnie kell.

[31] Erre tekintettel az elsőfokú bíróságnak a keresetlevelet a Pp. 176. § (1) bekezdés c) pontja alapján vissza kellett volna utasítania akkor is, ha a kereset nem csupán sérelemdíj megfizetésére, hanem olyan jogkövetkezmény (jogsértés tényének megállapítása) alkalmazására is irányult, amely kizárólag bíróság előtt érvényesíthető. Ennek indoka a Pp. 176. § (3) bekezdésében írt rendelkezés, amely szerint a keresetlevelet vissza kell utasítani akkor is, ha az (1), vagy (2) bekezdésben meghatározott okok a keresetlevélnek csak valamely részét érintik. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság ezt nem tette meg és a későbbiekben a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárást sem szüntette meg, a jogvitát érdemben elbírált, ítéletet hozott, a felsorolt jogszabályi rendelkezéseket megsértette.

[32] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 379. §-ának alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette. Emiatt a másodlagos fellebbezés érveit nem vizsgálta.

[33] Az alperes alaki védekezése tehát eredményre vezetett: az eljárást az ítéltábla a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontjában részletezett okból szüntette meg. Ilyen esetben a Pp. 86. § (2) bekezdését figyelembe véve kell döntenie az alperes felmerült költségeiről. Ennek meghatározásánál ezért az adott szerepet, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban egy 11 és egy 7 oldalas ellenkérelmet terjesztett elő, tanúbizonyítási indítvánnyal élt és kettő tárgyaláson megjelent, valamint 9 oldalas – eredményes – fellebbezést nyújtott be. Az ítéltábla ehhez mérten, a kifejtett munkával arányosan határozta meg az első- és másodfokú perköltség összegét, ami az alperes jogi képviselőjének munkadíjával azonos [32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdés]. Az így megállapított perköltséget a Pp. 85. § (1) bekezdése értelmében a felperesnek kell viselnie.

[34] A pervesztes felperest megillető személyes költségmentesség folytán az általa előlegezett költség az állam terhére marad [Pp. 95. § (1) bekezdés c) pont].

[35] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes, ezért az ítéltábla az illetékviselésre vonatkozó rendelkezést mellőzte.

[36] A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek, mert az eljárás megszüntetésének oka már az elsőfokú eljárás során fennállt, az ítéltábla az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos álláspontját

bírálta felül, tehát döntését nem az elsőfokú eljárás szabályai szerint hozta meg (hasonlóan: BH2023.13.).

[37] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdésének alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2023. április 27.

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró